

#1 SUNDAY TIMES BESTSELLER

MIJN LEVEN IN JAPAN

10 JAAR IN HET LAND VAN DE RIJZENDE ZON

CHRIS BROAD

Inhoud

Voorwoord: het sollicitatiegesprek	9
1. De sushi-openbaring	14
2. De Japanse loterij	26
3. Zweet en zand	47
4. Warmwaterbronnen en kleine auto's	61
5. Een grote lul	68
6. Sake, onegaishimasu!	80
7. Als lesgeven fout gaat	90
8. Vele fucking sneeuw	104
9. De onmogelijke taal	116
10. Tijd voor een feestje	126
11. Het land van de rijzende taille	135
12. Hostessclubs en de kunst van prijzig gezelschap	143
13. Wegwezen. Nu.	150
14. De meest excentrieke man van Japan	173
15. De wijzen van Fuji	185
16. Doctor Who	196
17. De aan gefrituurde kip verslaafde beer	203
18. De slechtst denkbare start	221
19. Een brief van de kolonel	228
20. Afscheid	237
21. Een nieuw begin	249

22. Kattenland	260
23. Eindelijk een thuis	275
24. Inkomende raketten	283
25. Ground Zero	292
26. Op zoek naar verlossing in een verloren jaar	309
27. Verdwijnend Kyoto	320
28. 'Dit is mijn droom'	329
29. Angst en aardbevingen	336
Nawoord	343
Dankwoord	347
Over de schrijver	351

Voorwoord: het sollicitatiegesprek

Januari 2012

Ik zat in de hoek van een van de spelonkachtige kamers van de Japanse ambassade in de Londense wijk Mayfair. De kamer was indrukwekkend, met een gouden kroonluchter die aan het plafond bungelde en een weelderig rood tapijt, maar hij was praktisch leeg, waardoor er niets was waarmee ik mijn aandacht kon afleiden van mijn zenuwen die steeds erger werden. Het enige meubilair was een tafel met daarop een klembord met de resultaten van de Engelse grammaticatoets die ik zojuist had gemaakt. Ik had al mijn zelfbeheersing nodig om te voorkomen dat ik snel even keek.

Er zijn maar weinig dingen in het leven zenuwslopende dan een sollicitatiegesprek voor een functie die je dolgraag wilt hebben. Na vijf minuten die een eeuwigheid leken te duren, zwaaiden de torenhoge eikenhouten deuren tegenover me open en begeleidde een van de medewerkers van de ambassade me naar een al net zo imposante kamer, waar hij gebaarde dat ik op een stoel moest gaan zitten tegenover twee heren die heel wat minder onder de indruk leken te zijn dan ik.

Ik had drie jaar lang met spanning op dit moment gewacht

en tijdens de minuten die volgden zouden de beleefde maar schijnbaar emotionloze Japanner van middelbare leeftijd en een wat strenger uitziende Brit – een alumnus van het programma waarin ik een plekje hoopte te bemachtigen – mijn lot bepalen. Het hele gebeuren had een ‘good cop/bad cop’-sfeertje, wat niet bepaald bevorderlijk was voor mijn zenuwen.

In 1987 lanceerde de Japanse regering een initiatief om Engelse moedertaalsprekers op scholen in het hele land aan te stellen in een poging om de beheersing van de Engelse taal te verbeteren en internationalisering aan te moedigen. In de twintig jaar daarna was het JET-programma uitgegroeid tot het grootste uitwisselingsprogramma voor docenten ter wereld, met jaarlijks meer dan vijfduizend deelnemers uit 57 landen.

Voor mij was dit een mogelijkheid om een spectaculair avontuur aan de andere kant van de wereld te beleven. Nadat ik met succes door een vrij lange, schriftelijke sollicitatieprocedure was gekomen, hoefde ik alleen nog maar de laatste hindernis te nemen.

Ik had op het internet obsessief naar informatie over de sollicitatiegesprekken gezocht en hoorde van eerdere sollicitanten dat overdreven positief doen de sleutel tot succes was. De perfecte buitenlandse leraar moet te allen tijde *genki* (元気) overkomen. Dit veelgebruikte Japanse woord betekent ‘energiek’ of ‘levendig’, twee woorden die nog nooit zijn gebruikt om mij te beschrijven, dus ik probeerde mijn lippen met de grootste moeite in de glimlachstand te houden tijdens het gesprek van een halfuur.

‘Hoe is je Japans?’ vroeg de Britse alumnus, terwijl hij met zijn pen over mijn sollicitatieformulier zigzagde.

‘Nee,’ antwoordde ik, en kromp meteen ineen door mijn klunzige antwoord. ‘Eh, sorry... Ik bedoel niet nee. Maar niet goed.

Ik ben absoluut van plan om het te leren als ik het geluk heb dat ik de baan krijg.'

Toen grinnikte de Japanner, die zijn exemplaar van mijn sollicitatieformulier had doorgenomen en bij de pagina was aangekomen waarop mijn voorkeurslocaties stonden.

'In uw sollicitatiebrief staat bij de voorkeurslocaties dat u graag op het platteland of in Kobe wilt wonen. Kunt u dat toelichten?'

Het was algemeen bekend dat een verzoek om in Tokio geplaatst te worden de snelste manier was om niet succesvol door een JET-gesprek heen te komen. Het programma heeft slechts een beperkt aantal plaatsen beschikbaar in de dichtbevolkte hoofdstad en tenzij je een gegronde reden hebt om daar te willen werken, komt het over als een luie of slecht geïnformeerde keuze.

'In principe maakt het me niets uit waar op het platteland ik zou gaan wonen en werken. Het lijkt me heel leuk om iets te kunnen betekenen binnen een kleinere gemeenschap. Al stopt u me in een grot in Hokkaido, dan nog zou ik het geweldig vinden.'

Er viel een stilte en ik realiseerde me dat mijn opmerking over de grot letterlijk werd genomen. De vragenstellers keken elkaar verbaasd aan waarna ze weer verder gingen.

'Maar waarom Kobe?'

Ik had stiekem gehoopt dat ik deze vraag niet zou krijgen. De onderbouwing van mijn keuze voor Kobe was nogal zwak. Op Google Maps had ik een paar dagen lang Japan verkend en geconcludeerd dat Kobe perfect gelegen was tussen Kyoto en Osaka, twee steden die me intrigeerden, dicht bij elkaar maar met sterke contrasten tussen traditioneel en modern. Bovendien was Kobe de thuisbasis van het wereldberoemde gemarmerde

Kobe-rundvlees. In mijn naïviteit was ik ervan uitgegaan dat dit legendarische vlees goedkoop en gemakkelijk verkrijgbaar was voor de inwoners van Kobe, en dus leek het me logisch om daar te gaan wonen.

‘Nou, om eerlijk te zijn, het rundvlees daar ziet er verdraaid lekker uit.’

Ik verwachtte dat er weer een stilte zou vallen, maar was opgelucht toen ik beide ondervragers in lachen hoorde uitbarsten.

‘Goed bedacht!’ zei de Japanner. ‘Het rundvlees van Kobe is inderdaad erg lekker.’

Ik had een kogel ontweken, maar ik wist dat ik er nog niet was. Er was nog iets waarvan ik hoopte dat ze er niet over zouden beginnen. Op mijn sollicitatieformulier had ik vermeld dat ik veel boeken over Japan had gelezen, waarbij ik er één in het bijzonder had genoemd, over wabi-sabi, een boeddhistische filosofie en esthetiek waarvan bekend is dat die heel moeilijk te definiëren is.

‘Chris *san*, je zegt dat je over wabi-sabi hebt gelezen. Zou je ons kunnen uitleggen wat dat is?’

De beste manier om het concept wabi-sabi (侘び寂び) te beschrijven is dat het te maken heeft met het omarmen van onvolmaaktheden en het waarderen van de schoonheid in het onvolledige of het onvolmaakte. De populairste handgemaakte aardewerkstukken in Japan lijken vaak asymmetrisch, simplistisch of ingetogen. Deze ideologie staat centraal in het Japanse leven.

Dat zou een fantastisch antwoord zijn geweest.

In plaats daarvan keek ik naar de vloer en mompelde: ‘Eh... eh... het is... nou ja...’

De Japanner gluurde met priemende ogen over zijn brillenglazen en ik beseftte dat het erop of eronder was. Dit was mijn

kans om te bewijzen dat ik de communicatieve vaardigheden had die van een leraar werden verwacht.

‘Nou, kijk, met wabi-sabi is het zo dat het iets is wat niet zomaar even gedefinieerd kan worden. Het is meer een gevoel of een emotie dan een duidelijk, definieerbaar concept.’

Wat een gelul.

Maar gelukkig kon zijn gevoel voor humor ook nu weer waarden wat er uit mijn mond kwam.

‘Haha, ja. Het is inderdaad moeilijk uit te leggen. Ik weet wat u bedoelt!’ Hij grinnikte even en zei toen: ‘Nou, dat was het dan voor nu. Dank u wel.’

Het was voorbij.

Terwijl ik het statige gebouw uit strompelde en naar het metrostation Green Park liep, wist ik diep in mijn hart dat ik die baan met geen mogelijkheid zou krijgen.

Maar ergens tussen mijn rampzalige antwoorden moet iets goeds hebben gezeten. Misschien was het mijn beeldende beschrijving van wabi-sabi, of de pure wanhoop van mijn suggestie dat ik in een grot in Hokkaido zou kunnen gaan wonen, maar drie maanden later kreeg ik tot mijn grote verbazing en vreugde een brief waarin stond dat ik was aangenomen. Ik stond op het punt om een nieuwe weg in te slaan, bijna 10.000 kilometer in oostelijke richting, naar een land waar ik weinig van wist voor een baan waarvan ik het gevoel had dat ik er bedroevend slecht op was voorbereid.

1. De sushi-openbaring

Juli 2012

Als je van Londen naar Tokio reist of van Tokio weer terug naar Londen, stap je van de ene wereld in de andere, waarbij je maar liefst acht tijdzones moet doorkruisen en een culturele kloof moet overbruggen waar ik totaal niet op voorbereid was.

Toen ik afscheid nam van mijn ouders en mijn met tassen beladen trolley naar de vertrekhal op Heathrow rolde, had ik geen idee wanneer ik ze weer zou zien of hoeveel jaren ik weg zou zijn. Mijn sombere gedachten werden onderdrukt door de adrenaline en spanning die werden veroorzaakt door de reis die op het punt van beginnen stond. De vlucht van Heathrow naar Narita International Airport zou ongeveer twaalf uur duren en zou vlak voor mijn aankomst de vreselijkste jetlag veroorzaken die je je maar kunt voorstellen.

Ik staarde uit het raam en zag dat de Londense daken plaatsmaakten voor de Noordzee en de bossen van Scandinavië, waarna alle tekenen van beschaving geleidelijk vervaagden doordat we vrijwel de hele vlucht op 11.500 meter boven de uitgestrekte, afgelegen toendra van Siberië zaten.

Ik probeerde wat te slapen, maar het meisje dat naast me zat en dat ook meedeed aan het JET-programma, snurkte zo hard

dat zelfs het geluid van de ronkende straalmotoren erbij in het niet viel. Aangezien ik op deze vlucht blijkbaar geen gezellige gesprekken zou voeren, bladerde ik door een goedkoop Japans taalgidsje en viel uiteindelijk in slaap terwijl ik het verhaal over mezelf dat ik tijdens mijn schooltoespraak zou moeten vertellen uit mijn hoofd probeerde te leren.

Ik was 22 en kwam net van de universiteit, en ik kon nog steeds niet geloven dat ik voor mijn eerste baan naar de andere kant van de wereld moest reizen, naar een land waar ik niemand kende en waar de mensen een taal spraken die ik niet machtig was.

Hoewel ik altijd had gehoopt dat ik een keer naar Japan zou kunnen gaan, was het idee om daar te gaan wonen nooit bij me opgekomen, totdat ik op 18-jarige leeftijd op een vlucht naar Frankrijk ontdekte dat het JET-programma bestond. Ik zat naast een vriendelijk echtpaar van middelbare leeftijd en hun dochter gaf op dat moment les in Japan. Ze vonden het geweldig om te horen dat ik de hele wereld over wilde reizen en Engels wilde onderwijzen nadat ik was afgestudeerd. Aan het einde van de vlucht hadden ze me ervan overtuigd dat ik me moest inschrijven en hadden ze een nieuwe passie in me aangewakkerd.

Aangezien dit hele avontuur was begonnen met een gesprek met vreemden in een vliegtuig, was het jammer dat ik op de veel langere vlucht van vandaag niet zulke lotsbepalende ontmoetingen had. Alleen maar een hoop gesnurk en frustratie.

Na twaalf uur vliegen werd ik door een schok wakker toen het vliegtuig op Narita landde. Toen ik naar het grimmige terminalgebouw keek, was ik eerlijk gezegd een beetje ontgoocheld. Er waren geen *kawara*-daken of pagodes te bekennen. Een snelle blik op het landschap bood geen vergezicht op de met sneeuw bedekte Fuji. Vrijwel niets wees erop dat we in Tokio waren geland. En in zekere zin was dat ook niet zo.

Al snel bleek dat Narita Internationaal Airport niet echt in Tokio lag, maar ergens tussen de rijstvelden 70 kilometer ten oosten van de stad.

Toen ik de terminal uit kwam en de zinderende middaghitte in stapte, schrok ik ervan dat de lucht zo belachelijk vochtig was; elke keer dat ik ademhaalde, was het alsof ik een mondvoll stoom binnenkreeg. Gelukkig werden alle JET-deelnemers in een bus gestouwd voordat mijn bloed de kans kreeg om volledig te verdampen. In de bus bad ik tot de goden en vroeg ik om het wonder van airconditioning terwijl we de snelweg naar Tokio op reden.

Als ik dan toch één positief punt van Narita moet noemen, dan is het dat je er de adembenemende grootsheid van 's werelds grootste stad kunt bewonderen. De reis begint op de eindeloze vlaktes van de prefectuur Chiba met groepjes traditionele Japanse huizen die tussen de kilometerslange rijstvelden liggen. Geleidelijk aan verschijnen er steden langs de snelweg; de rijstvelden maken plaats voor functionele flatgebouwen en reclameborden met lachende mannen en vrouwen die beautyproducten in hun hand houden die voor iedereen natuurlijk een absolute must-have zijn. Ik zag ook een ordinair liefdeshotel in de vorm van een middeleeuws kasteel met de onhandige naam 'Hotel Smile Love Time' die opzichtig op het dak prijkte.

37 miljoen mensen noemen Groot-Tokio hun thuis. Je kunt het je bijna niet voorstellen – meer dan de helft van de Britse bevolking in één stad – maar wanneer je voor het eerst naar de skyline van Tokio kijkt, wordt het al snel een geloofwaardig getal.

Binnen een uur was er geen strookje groen meer te bekennen. Toen onze bus de Regenboogbrug in de Baai van Tokio overstak, werden we aan alle kanten omringd door torenhoge wolkenkrabbers, waarbij de iconische Tokiotoren – de Japanse

tegenhanger van de Eiffeltoren – boven de skyline uitstak. Met mijn gezicht tegen het raam gedrukt, was ik vol ontzag; overal waar ik keek waren er nog meer wolkenkrabbers te zien, nog meer beton, nog meer chaos. Hiermee vergeleken was Londen qua omvang een lachertje.

Slingerend over steeds complexere snelwegen en viaducten, ingeklemd tussen rijen gebouwen vol reclameborden met glamoureuze celebrity's die ons verleidden met Asahi-bier en Suntory-whisky, bracht onze bus ons steeds verder naar het hart van Tokio. De twee uur durende busreis voelde meer aan als een pretparkrit, waarbij mijn maag regelmatig een stuk zakte doordat we door een opeenvolging van op- en afritten van snelwegen uit onze stoel werden gelanceerd en er weer op terug landden. Maar uiteindelijk kwamen we aan bij het prestigieuze Keio Plaza Hotel in de wolkenkrabberwijk Shinjuku. Het hotel bestaat uit twee torens, heeft 1400 kamers en is een van de weinige hotels die groot genoeg zijn om de jaarlijkse toestroom van JET-deelnemers onder te brengen.

Toen ik uit de bus stapte, rook ik voor het eerst een zuchtje van de zomerlucht in Tokio: heet, vochtig en vol met de penetrante geur van rioolwater uit het verouderende buizensysteem van de stad dat verborgen ligt onder de smetteloze straten.

Tot op dat moment had ik mezelf wijsgemaakt dat ik bijzonder was omdat ik was toegelaten tot het JET-programma en was ik vreselijk trots op mezelf. Maar toen ik in de enorme lobby van het Keio Plaza Hotel stond, als slechts een van de duizend buitenlandse gezichten, drong het tot me door dat ik gewoon een radertje was in een goed geoliede machine.

Toen ik vooraan in de rij stond, gaf een Japanse man me een sleutelkaart voor mijn kamer op de 45e verdieping. Ik deelde een driepersoonskamer met twee sportieve Britse jongens, Colin en

Michael. Toen ik de deur opendeed, zaten ze te lachen en over rugby te praten. Ik had het gevoel dat ik ze met mijn binnenkomst een beetje stoorde.

‘Waar gaan jullie heen?’ vroeg ik, terwijl ik mijn rugzak neerzette op het enige bed waar geen bagage op lag, het bed bij het raam.

‘Ik ga naar Himeji, vlak bij het beroemdste kasteel van Japan,’ zei Michael met een zelfvoldaanheid die impliceerde dat hij de eigenaar van het kasteel was.

‘Ja, en ik ga naar Nagasaki, maat,’ straalde Colin.

Godverdomme. Waarom had ik geen Nagasaki of Himeji gekregen?

‘En jij?’ vroeg Michael, die nieuwsgierig was of ik zijn kasteel zou kunnen overtroeven.

‘Ik zit in Yamagata. In het noorden.’

‘O ja? Ken ik niet, geloof ik.’ Michael wierp me een zegevierende grijns toe en was zich er volledig van bewust dat hij de troefkaart van de JET-plaatsing had gekregen.

Ik was bekaf na die reis waar maar geen einde aan leek te komen, maar mijn vermoeidheid werd overschaduwed door rusteloosheid. Ik liet Colin en Michael verder discussiëren over rugby en mannelijkheid en sloop de kamer uit naar het stervende licht van de schemering die in Tokio viel. Het gouden uur verlichtte de bovenste verdiepingen van de glinsterende torens die verspreid stonden over het wolkenkrabberdistrict. De twee torens van de Tokyo Metropolitan Government Building vielen me meteen op, en volgens mijn Japan-gids bieden ze ‘het beste uitzicht over Tokio, en nog gratis ook’.

Als iemand die helemaal gek is van observatiedekken, was ik in een aantal steden, van Shanghai en Seattle tot Barcelona en Berlijn, talloze torens op geklommen voor het uitzicht. Maar toen ik uit de lift van het Tokyo Government Building stapte en

mijn vermoeide voorhoofd tegen de glazen ramen drukte, keek ik vol verbazing uit over een stad waar geen einde aan leek te komen. Van waar ik stond, in het centrum van de metropool, tot aan de wazige contouren van de bergen die de stad omringen, zag ik alleen maar beton. Het uitzicht was zowel opwindend als beangstigend.

Ik zag de duisternis binnen twintig minuten over het panorama trekken en er begonnen miljoenen kleine lichtjes door de ramen verspreid over de skyline te schijnen. De lichtjes fonkelden over het uitgestrekte stadsgebied, even betoverend als vuurwerk. Het voelde best gedenkwaardig om voor het eerst getuige te zijn van Tokio in de schemering dus ik besloot dat het gevierd moest worden.

Ik nestelde me op een krukje bij het raam in de veel te dure koffiebar op het observatiedek, bestelde een belachelijk duur stuk chocoladetaart en keek toe hoe de zon onderging en de duisternis over 36 miljoen mensen viel. Toen ik mijn laatste hap nam, was ik zo moe dat ik met mijn hoofd op tafel in slaap viel en wegdoezelde. Ik moet wel bijna een halfuur hebben geslapen voordat een serveerster bij me kwam en me zachtjes op de schouder tikte omdat ze me eruit wilde zetten.

Wat volgde waren twee dagen van intensieve training en oriëntatiesessies, doorspekt met wanhopige pogingen om een band op te bouwen met mijn nieuwe metgezellen. Tijdens de JET-seminars kreeg ik een overdaad aan informatie die ik door mijn jetlagwaas heen binnen probeerde te laten komen. Op de tweede dag besloot ik niet deel te nemen aan een belangrijke lezing over wat je allemaal niet moet doen in Japan, maar bleef ik 's ochtends in bed liggen om bij te komen en at ik een zakje ondermaatse chips met sojasaussmaak van 7-Eleven. Aan het einde van de middag glipte ik een workshop binnen over de

do's-and-don'ts van het werken met Japanse leraren en hoopte ik dat niemand mijn met chips gevulde afwezigheid had opgemerkt. Een enthousiast Brits meisje genaamd Amy, die in haar tweede JET-jaar zat, leidde de workshop en stelde een reeks meerkeuzevragen aan het nerveuze publiek.

‘Als een Japanse leraar een fout in het Engels maakt als hij voor de klas staat, wat moet je dan doen? A. De les onderbreken en hem op de fout wijzen. B. Doorgaan met de les en rustig iets tegen de leraar zeggen, zonder dat de leerlingen het horen. C. De fout negeren en de les laten doorgaan.’

Er viel een korte stilte voordat een gretige jongeman met een Zuid-Amerikaans accent riep: ‘B!’

‘Ja, je moet de leraar niet voor schut zetten voor de klas en onenigheid veroorzaken met je collega. Maar wanneer dit gebeurt, is het altijd het beste om het per geval te bekijken, afhankelijk van de docent.’

Wanneer dit gebeurt. Plotseling drong het tot me door dat Japanners die Engels geven de Engelse taal misschien toch niet zo goed onder de knie hebben. Tot op dat moment had ik gedacht dat ik achter in de klas zou zitten en begeleid zou worden door een bekwame superieur. Het was niet bij me opgekomen dat ik misschien wel de meest vaardige persoon in de klas zou zijn. Plotseling voelde de verantwoordelijkheid van deze rol een stuk zwaarder.

Ik had mijn kamergenoten Colin en Michael op afstand gehouden, gezien het duidelijke gebrek aan gemeenschappelijke interesses. Alle pogingen om een praatje te maken en een band op te bouwen waren tot nu toe vruchteloos geweest. Maar het was onze derde en laatste avond in Tokio en omdat we niemand anders in de stad kenden, besloten we ons in de rosse buurt van Shinjuku te wagen. De organisatoren van het JET-programma

hadden iedereen gewaarschuwd weg te blijven uit Kabukicho, vanwege de klantenlokkers die nietsvermoedende toeristen naar louché bars lokken die worden gerund door lokale misdaadssyndicaten. Het zal je niet verbazen dat hun waarschuwingen het tegenovergestelde effect hadden. Nu *moesten* we wel gaan natuurlijk.

De toegangsweg naar Kabukicho werd gemarkeerd door een gigantische roodverlichte poort en liep schuin af naar een verblindend woud van reclameborden en neon die heerlijk eten, sake, karaoke en liefde beloofden. Op een reclamebord voor een hostessclub waren zes jonge vrouwen in bikini te zien die de feestgangers glimlachend en met uitgestrekte handen wenkten. Daarnaast verwees een bord met het silhouet van een koe en het woord 'Wagyu' naar een naburig steakrestaurant, verschoolen tussen een groep gebouwen. Rechts van de koe stond een afbeelding van een paar handen die een rug masseerden onder het Engelse woord 'Flamingo' en een prijslijst, bijvoorbeeld negentig minuten voor 2500 yen. Stoom steeg op uit een keet waar broodjes door een gat in de muur werden verkocht en boven ons schalde het oorverdovende geluid van jingles en slogans die tegelijkertijd werden afgespeeld op reclameschermen zo groot als bussen. Overweldigd en volkomen naïef had ik geen idee waarin ik terecht was gekomen.

Ik was gewend aan Britse winkels en restaurants, die meestal gelijkvloers zijn, maar wat me opviel in Tokio was de enorme verticaliteit van de eetgelegenheden. Restaurants en bars waren op elkaar gestapeld, met neonreclameborden die aangaven wat er op elke verdieping te vinden was. Hoewel het de straten een futuristische, cyberpunk-esthetiek gaf, maakte dat het kiezen van een restaurant behoorlijk lastig, want je kon niet naar binnen kijken. We namen een lift naar de derde verdieping van een

gebouw. Het opzichtige bord beloofde cocktails en de deuren boden toegang tot een groezelig interieur met een overvolle bar en een barman die met zijn armen een 'X' gebaar maakte. Óf de bar was vol, óf hij wilde ons er niet bij hebben. We liepen snel weer weg.

Uiteindelijk kozen we voor een sushirestaurant op straatniveau waar we tenminste door de glazen ramen naar binnen konden gluren. We werden gerustgesteld door de aanblik van een levendige sfeer, compleet met een team koks gekleed in karakteristieke witte schorten en mutsen die vol passie *nigiri* maakten.

Toen ik voor het eerst een Japans restaurant binnenliep, viel ik bijna om van schrik toen iedereen, van de koks tot het bedienend personeel, luidkeels '*Irashaimase!*' riep. Welkom! Het was een indrukwekkend koor van tonen, van de dreunende diepe stem van de chef-kok tot het hoge gekrijs van een serveerster die langsliep en behendig twee houten borden met *hinoki* in balans hield.

Omdat het avondspits was en forenzen de restaurants in doken om te gaan eten, was bijna elke stoel in het restaurant bezet en waren er alleen nog maar drie krukken bij de bar over. Een jonge vrouw die van het ene naar het andere tafeltje rende, kwam haastig op ons af en stak drie vingers op om te checken of dat de grootte van ons groepje was. We knikten.

'*Hai, douzo!*' Deze kant op alstublieft. Ze loodste ons naar de bar en zette een gloeiend heet kopje groene thee voor ons neer, waarna ze weer verdween naar een tafeltje verderop.

Ik had in Engeland nog maar twee of drie keer sushi gegeten, en alleen maar uit de schappen van de supermarkt. De smaakloze vis op een klompje keiharde rijst had me niet echt overtuigd. Terwijl ik me schrap zette voor het echte werk, raakte ik gefascineerd door een stuk of zes chef-koks die in hoog tempo

Bij aankomst in een afgelegen dorp in het noorden van Japan vraagt de Brit Chris Broad zich al snel af of hij niet een enorme fout heeft gemaakt. Hij spreekt geen woord Japans en heeft geen enkele ervaring in het onderwijs.

Zal hij de snelst ontslagen leraar Engels in de geschiedenis van Japan worden?

Mijn leven in Japan is zijn hilarische en fascinerende verslag van tien jaar wonen in een vreemd land en een poging een van de meest complexe culturen ter wereld te ontrafelen. Van de weelderige rijstvelden op het platteland tot de hectische straten van Tokio, en van een gênante ervaring in een *love hotel* tot een week met de grootste filmster van Japan: dit boek neemt je mee op een bijzondere reis door het land van de rijzende zon.

CHRIS BROAD is een Britse filmmaker en oprichter van het YouTube-kanaal *Abroad in Japan*. Met meer dan 3 miljoen abonnees en 400 miljoen views richt hij zich op reizen, cultuur en actualiteit.

'Chris Broad verkent Japan in al zijn eigenzinnige schoonheid. Eindeloos fascinerend!' – Will Ferguson, auteur van *Hokkaido Highway Blues*

'Fascinerend, vol feiten en heel grappig. Een heerlijk en meeslepend boek voor iedereen die in Japan geïnteresseerd is.' – Sam Baldwin, auteur van *For Fukui's Sake: Two Years in Rural Japan*

9 789043 939416 >

WWW.KOSMOSUITGEVERS.NL

**KOS
MOS**

NUR 508
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen